

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3039/2022
01.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., ког заступа пуномоћник Војислав Јововић, адвокат из ..., против туженог ЈП „Путеви Србије“ Београд, ради исплате увећане зараде, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4682/21 од 17.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 01.12.2022. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4682/21 од 17.12.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 786/20 од 21.04.2021. године усвојен је тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде за рад у сменама у периоду од 01.08.2017. године до 31.12.2019. године исплати износ од 235.503,00 динара са законском затезном каматом на појединачно одређене износе као у ставу првом изреке. У ставу другом обавезан је тужени да за рачун тужиоца, за период од августа 2017. године до децембра 2019. године, уплати припадајуће доприносе на мање исплаћене зараде код надлежних организација социјалног осигурања Фонда ПИО, Завода за здравствено осигурање и Националне службе за запошљавање. У ставу трећем обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4682/21 од 17.12.2021. године преиначена је првостепена пресуда Првог основног суда у Београду, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату увећане зараде за рад у сменама, као и захтев да се обавезе тужени да за тужиоца уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на износе увећане зараде. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану другостепену пресуду у границама ревизијских навода, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос код туженог на основу уговора о раду на одређено време, закљученог дана 09.08.2017. године, за период од 01.08.2017. године до 31.10.2017. године. Тужиоцу је радни однос на одређено време продужаван све до закључења уговора о раду од 12.07.2019. године, када је засновао радни однос на неодређено време. У утуженом периоду сменски рад није био предвиђен као основ за исплату увећане зараде код туженог. Тужилац је у утуженом периоду радио у сменама. Тужиоцу није исплаћивана увећана зарада по основу сменског рада. Утврђено је да износ увећане зараде за рад у сменама у утуженом периоду који тужиоцу није исплаћен износи 235.503,00 динара.

Првостепени суд је досудио тужиоцу увећану зараду за рад у сменама на темељу одредбе члана 104. став 2. Закона о раду, сходно којој се запосленима гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварују код послодавца. Полазећи од исказа тужиоца, који је првостепени суд у том делу прихватио, да се другим запосленима који су у утуженом периоду обављали сменски рад код туженог, исплаћивала увећана зарада по том основу, а тужиоцу није, првостепени суд је при неспорној чињеници да је тужилац обављао сменски рад у посматраном периоду обавезао туженог да му исплати увећану зараду по том основу.

Другостепени суд не прихвата такав материјалноправни закључак првостепеног суда. Одлуку о неоснованости тужбеног захтева тужиоца заснива на одредби члана 108. став 4. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 75/14), сходно којој сменски рад није предвиђен као законски основ за исплату увећане зараде већ као аутономно право послодавца да тај основ увећања зараде предвиди општим актом или уговором о раду. При неспорној чињеници да општим актом туженог, као ни уговором о раду који је тужилац закључио са туженим, сменски рад није предвиђен као основ за увећање зараде, другостепени суд одбија тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Врховни касациони суд је становишта да је другостепена одлука донета правилном применом материјалног права на утврђено чињенично стање.

Сменски рад као основ за исплату увећане зараде био је изричито предвиђен као законски основ за исплату увећане зараде одредбом члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 54/09) и то у висини од најмање 26% од основице, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде. У новелираној одредби члана 108. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 75/14) изостављен је сменски рад као основ за увећање зараде. Наведена одредба у ставу 4. предвиђа да општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама. Неспорна је чињеница да у утуженом периоду општим актом туженог као послодавца сменски рад није био предвиђен као основ за увећање зараде, као ни у

закљученом уговору о раду са тужиоцем. Стога је правилан закључак другостепеног суда да не постоји основ по ком се тужиоцу може досудити увећана зарада за обављени сменски рад.

Како је ревизија тужиоца у конкретном случају дозвољена у смислу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, то је без утицаја указивање ревидента на судске одлуке у којима је другачије одлучено у истој чињенично-правној ситуацији што представља разлог за изјављивање посебне ревизије. Ревизија се може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, а због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања само у случајевима из чл. 403 ст. 2 Закона о парничном поступку. Стога се пресуда у овој правној ствари преиспитује на темељу чињеница утврђених у овом поступку. У предметном поступку није утврђена чињеница да су други запослени код туженог, који су обављали сменски рад, добијали увећану зараду по том основу. О тој чињеници изјаснио се само тужилац у свом исказу, саслушан у својству парничне странке. Правилно другостепени суд констатује да тужилац до закључења главне расправе није пружио доказе на ту околност.

У одлукама на које ревидент указује, у којима је тужиоцима у тим споровима досуђена накнада за рад у сменама, утврђена је чињеница да је другим запосленима који су обављали сменски рад исплаћивана увећана зарада по том основу. У образложењу једне од пресуда, које ревидент цитира, наводи се да је чињеница да је другим запосленима исплаћивана увећана зарада за рад у сменама утврђена на основу увида у уговоре о раду за те запослене. Стога таква чињеница није могла бити утврђена на основу исказа тужиоца као парничне странке, заинтересоване за исход спора. Услед наведеног нема места примени одредбе члана 104. став 2. Закона о раду.

Врховни касациони суд је ценио и остале ревизијске наводе тужиоца, па је нашао да су неосновани и без утицаја на правилност другостепене одлуке.

У складу са изнетим разлозима, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**